

CENTURY OLD CELEBRATION OF ST. ROCH

The citizen of Gradac do not celebrate the festivity of St. Roch on his feast day, 16th August, but on 3rd January. The reason for that is an unknown disease whose epidemic started in December, 1911 and continued in the first days of 1912. It took 14 children's lives. The medicine then did not have the ability to answer this challenge, so the people turned to St. Roch, the patron from infectious diseases, so that by his intercession God helps their children. The then pastor, has suggested penitential prayer through the parish, worship and procession with cross and statue of St. Roch carried throughout the village. The first procession was held on 3rd January 1912. The prayers of all citizens were granted and children stopped dying. Since then religious people fast on bread and water every 2nd January and on 3rd January participate in the votive procession in honor of patron St. Roch.

"I remember how they were telling me... that... the dressmaker could not sew enough dresses that winter because many children were dying daily. At that time, small children wore dresses when they died."
 ...Some people would go from one house to another telling that there would be a procession the next day. In the morning the church was packed with people – children, barefoot mothers and men, old and young people. Only one family member would stay at home to take care of children. Everyone else would be in the procession, walking behind the statue of St. Roch, praying and crying. Even though it was snowing that day women would walk barefoot with the kids in their arms."

JÄHRHUNDERTALTES VOTIVFEST DES HEILIGEN ROKO

Die Einheimischen von Gradac feiern Votivfest des Heiligen Roko nicht an seinen Festtag, dem 16. August, sondern am 3. Januar. Grund dafür ist eine unbekannte Infektionskrankheit, deren Epidemie im Dezember 1911 begann und in den ersten Tagen des Jahres 1912 anhält und 14 Kindern das Leben kostete. Die damalige Medizin konnte dieser Herausforderung nicht gerecht werden, sodass sich die Menschen an Heiligen Roko, den Beschützer vor Infektionskrankheiten, wandten. Der ständige Pfarrer schlug der ganzen Gemeinde einen Bußgottesdienst und eine Prozession mit einem Kreuz und einer Statue des Heiligen Roko durch den Ort vor. Die erste Prozession fand am 3. Januar 1912 statt. Das gemeinsame Gebet aller Einheimischen wurde erhört und die Kinder starben nicht mehr. Seitdem fasten die Gläubigen von Gradac jeden 2. Januar bei Brot- und Wasser und nehmen am 3. Januar an einer Votivprozession zu Ehren des Schutzpatrons Roko teil.

"Ich erinnere mich, dass mir gesagt wurde... dass... die Schreiberin in diesem Winter nicht genug Kleiderchen nähen konnte. Für die Kinder, die jeden Tag sterben würden. Früher zog man kleinen Kindern Kleiderchen an, wenn sie starben."
 ...Man ging von Haus zu Haus und sagte den Leuten, dass morgen eine Prozession stattfinden würde... Morgen früh war die Kirche voller Menschen – Kinder, ganzjährige Mütter und Männer, alt und jung. Nur ein Familienmitglied blieb zu Hause, um sich um die Kinder zu kümmern. Alle anderen waren in der Prozession, gingen betend und weinend hinter der Statue des Heiligen Roko her. Obwohl es an diesem Tag schneite, gingen die Frauen mit den Kindern im Arm barfuß."

STOLJETNA ZAVJETNA SVETKOVINA SV. ROKA

Mještani Gradca zavjetnu svetkovinu sv. Roka ne održavaju, na njegov blagdan, 16. kolovoza, nego 3. siječnja. Razlog tomu je nepoznata zarazna bolest čija je epidemija započela u prosincu 1911. godine i nastavila se u prvim danima 1912. godine te odnijela 14 dječjih života. Tadašnja medicina nije bila u mogućnosti odgovoriti ovom izazovu pa se narod obratio sv. Roku, zaštitniku od zaraznih bolesti, da po njegovu zagovoru Bog pomogne njihovoj djeci. Tadašnji župnik predložio je cijeloj župi pokorničko, molitveno bogoslužje, i procesiju s križem i kipom sv. Roka po mjestu te je prva procesija održana 3. siječnja 1912. godine. Zajednička molitva svih vjernika bila je uslišana i djeca uspijela su umirati. Od tada vjernici Gradca svakoga 2. siječnja poste o' kruhu i vodi, a 3. siječnja sudjeluju u zavjetnoj procesiji u čast zaštitniku sv. Roka.

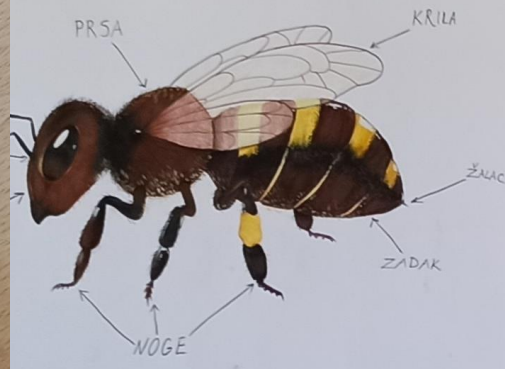
"Sjećam se kako su mi pričali... da...
 ...njednica te zime nije mogla našit veštica koliko bi dice dnevno umiralo.
 ...Prije su se maloje dice kad bi umrla oblažile vešticu."
 ...Šlo se od kuće do kuće i govornio ljudima da će sutra biti proćesija... Sutra jutro crkva je bila krčata svita – dice, bosonoga matera i muških, staroga i mladoga svita. U kući je osta samo po jedan. Dan oblaže sašiti dice... Svi ostali su bili u procesiji, odajući za kupa sv. Roka mali su i plakaali. Iako je toga dana padao snig, žene su odlele bosa s djecom u naručju."

GRADA PČELE

NEVJEROJATNE ČINJENICE O PČELAMA

Matica
Pčela koja vodi i organizira život u koloniji. Živi do 5 godina.

Trut
Pčela koja se bavi oplodnjivanjem jaja. Živi do 6 tjedni.

Radičica
Pčela koja obavlja sve druge poslove u koloniji. Živi do 6 tjedni.

Apšarij
Mjesto gdje pčele čuvaju med i mliječnu tvari.

Medonosne pčele (Apis mellifera) proizvode med već 150 miliona godina i one su jedini insekt koji proizvodi hranu koju jedu ljudi. Također su ekološki vitalne kao oprašivači.

Mirisno privlačenje
Pčele se privlače mirisom cvjetova i hrane.

Što pčele jedu?
Pčele jedu nektar i pelud. Nektar sadrži ugljikohidrate, a pelud sadrži proteine i masti.

Kako nastaje med?
Pčele sakupljaju nektar iz cvjetova i miješaju ga sa svojim sokom. Zatim ga čuvaju u ćelijama košnice gdje se pretvara u med.

Matica može živjeti i do pet godina (u rijetkim slučajevima i do 7 godina), a ona je jedina pčela u košnici koja polaže jaja. Ona je najproduktivnija u ljetnim mjesecima, kada polaže i do 2.500 jaja dnevno.

Život matice levan košnicu
Matica levan košnicu kroz cijeli život. Ona je odgovorna za održavanje kolonije i odlučuje kada se kolonija mora preseliti.

Pčela je jedini kukac na svijetu koji stvara hranu koju jedu i ljudi. Svaki treći zaloga koji konzumiramo u svojoj prehrani ovisan je o pčeli!

Svaka pčela u koloniji ima jedinstven miris, kako bi je članovi kolonije mogli prepoznati. Pčele se ne rode znajući kako da naprave med. Mlade pčele sve nauče od starijih i iskusnijih.

Pčele imaju elektrostatički nabijene dlake pa se pelud lakše hvata na njihovo tijelo. Da bi jedna pčela sakupila jednu žilčicu peludi treba marljivo raditi cijeli mjesec po osam sati dnevno.

Samo pčele radičice mogu ubosti, i to samo ako osjećaju da su u opasnosti. Matice imaju žaoku, ali pošto nikada ne napuštaju košnicu, nisu ni opasnost. Dok u većini slučajeva umru nakon što ubodu drugu insektu ili životinju. Razlog je taj što se žaoka "zakae" za ljudsku kožu i isfrgne je od tijela pčele.

Pčele su najbrži životinjski organizmi na svijetu. Može im trebati samo nekoliko milisekundi da se kreću od cvijeta do cvijeta.

Pčele su najbrži životinjski organizmi na svijetu. Može im trebati samo nekoliko milisekundi da se kreću od cvijeta do cvijeta.

ΤΟ 10 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΑΒΑΤΩΝ ΣΤΗ ΚΡΟΑΤΙΑ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS +

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ 28 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022

Τις δαλματικές ακτές επισκέφθηκε διμελής ομάδα εκπαιδευτικών του του Δ. Σχ. Διαβατών. Πρόκειται για τους εκπαιδευτικούς Βούλα Καρυπίδου και Ευάγγελο Γεωργίου, οι οποίοι βρέθηκαν στην πόλη Gradac της Κροατίας από 07-06-2022 έως 10-06-2022, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Erasmus+/Δράση ΚΑ2 Συμπράξεις ανταλλαγών μεταξύ σχολείων και τίτλο «La Biodiversite, en defi roui demain!» («Βιοποικιλότητα: Η πρόκληση του αύριο»).

Αυτή ήταν η τελευταία συνάντηση του έργου με διοργανώτρια χώρα την Κροατία.

Την Τετάρτη 08/06/2022 η διοργανώτρια Κροατία υποδέχθηκε τους συντονιστές και εκπαιδευτικούς της Βουλγαρίας, Γαλλίας, Ελλάδας και Ισπανίας στο σχολείο της μικρής παραλιακής πόλης Gradac. Εκεί έγινε ενημέρωση για το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας τους. Σε αυτή τη χώρα η πολιτεία στηρίζει τα μικρά σχολεία με δαπάνες στην τάξη.

